

Audiència. Demanem al Senyor poder caminar també nosaltres pels seus camins. Salm 110 (109)

Amb el Salm 110, Benet XVI, ens recorda que hem de mirar Crist per comprendre el sentit de la reialesa veritable, per viure en el servei i en la donació d'un mateix, en un camí d'obediència i d'amor portat «fins a l'extrem».

26/12/2011

Benvolguts germans i germanes,

Vull concloure avui les meves catequesis sobre la pregària del Saltiri meditant un dels famosos «Salms reials», un salm que Jesús mateix va citar i que els autors del Nou Testament van reprendre àmpliament i van llegir en relació amb el Messies, amb Crist. Es tracta del Salm 110 segons la tradició jueva, 109 segons la tradició grecolatina; un salm molt apreciat per l'Església antiga i pels creients de totes les èpoques. Aquesta oració, en els inicis, potser estava vinculada a l'entronització d'un rei davídic; això no obstant, el seu sentit va més enllà de la contingència específica del fet històric, obrint-se a dimensions més àmplies i convertint-se així en

celebració del Messies victoriós,
glorificat a la dreta de Déu.

El Salm comença amb una declaració solemne: *«Oracle del Senyor al meu senyor: “Seu a la meva dreta, i espera que faci dels enemics l'escambell dels teus peus”»* (v. 1).

Déu mateix entronitza el rei en la glòria, fent-lo seure a la seva dreta, un signe d'honor grandíssim i de privilegi absolut. D'aquesta manera, el rei és admès a participar en la senyoria divina de qui és mitjancer davant del poble. Aquest senyoria del rei es concretiza també en la victòria sobre els adversaris, que Déu mateix posa als seus peus; la victòria sobre els enemics és del Senyor, però el rei en participa i el triomf esdevé testimoni i signe del poder diví.

La glorificació règia expressada a l'inici d'aquest Salm va ser assumida pel Nou Testament com a profecia messiànica; per això el verset és un

dels més emprats pels autors neotestamentaris, com a cita explícita o com a al·lusió. Jesús esmenta aquest verset a propòsit del Messies per a mostrar que el Messies és més que David, és el Senyor de David (cf. Mt 22,41-45; Mc 12,35-37; Lc 20,41-44); i Pere ho reprèn en el seu discurs per Pentecosta anunciant que en la resurrecció de Crist es realitza aquesta entronització del rei i que des d'ara Crist és a la dreta del Pare, participa en la potestat de Déu sobre el món (cf. Ac 2,29-35). En efecte, Crist és el Senyor entronitzat, el Fill de l'home assegut a la dreta de Déu que ve sobre els núvols del cel, com Jesús mateix es defineix durant el procés davant el Sanedrí (cf. Mt 26,63-64; Mc 14,61-62; cf. també Lc 22,66-69). Ell és el rei veritable que amb la resurrecció va entrar a la glòria a la dreta del Pare (cf. Rm 8,34; Ef 2,5; Col 3,1; He 8,1; 12,2), fet superior als àngels, assegut en el cel per damunt de tota potestat i amb

tots els adversaris als seus peus, fins que l'última enemiga, la mort, sigui definitivament vençuda per ell (cf. 1Co 15,24-26; Ef 1,20-23; He 1,3-4.13; 2,5-8; 10,12-13; 1Pe 3,22). I es comprèn immediatament que aquest rei, que és a la dreta de Déu i participa de la seva senyoria, no és un d'aquests homes successors de David, sinó ni més ni menys que el nou David, el Fill de Déu, que ha vençut la mort i participa realment en la glòria de Déu. És el nostre rei, que ens dóna també la vida eterna.

Entre el rei celebrat pel nostre Salm i Déu hi ha, per tant, una relació inseparable; els dos governen plegats un únic govern, fins al punt que el salmista pot afirmar que és Déu mateix qui estén el ceptre del sobirà donant-li l'encàrrec de dominar sobre els seus adversaris, com diu el verset 2: *«Que el Senyor estengui lluny, des de Sió, el poder del teu ceptre. Impera enmig dels enemics»*.

L'exercici del poder és un encàrrec que el rei rep directament del Senyor, una responsabilitat que ha de viure en la dependència i en l'obediència, convertint-se així en signe, dins el poble, de la presència poderosa i provident de Déu. El domini sobre els enemics, la glòria i la victòria són dons rebuts, que fan del sobirà un mitjancer del triomf diví sobre el mal. Ell domina sobre els enemics, transformant-los, els venç amb l'amor.

Per això, en el verset següent, se celebra la grandesa del rei. El verset 3, en realitat, presenta algunes dificultats d'interpretació. En el text original hebreu es fa referència a la crida de l'exèrcit, a la qual el poble respon generosament reunint-se entorn del seu rei el dia de la seva coronació. En canvi, la traducció grega dels LXX, que es remunta al segle III-II abans de Crist, fa referència a la filiació divina del rei,

al seu naixement o generació de part del Senyor, i aquesta és l'elecció interpretativa de tota la tradició de l'Església, per la qual el verset sona de la manera següent: *«Ets príncep des del dia que vas néixer, tens la glòria sagrada des del si de la mare; des de l'aurora, com rosada, ell t'ha engendrat»*.

Aquest oracle diví sobre el rei afirmaria, per tant, una generació divina tenyida d'esplendor i de misteri, un origen secret i inescrutable, vinculat a la bellesa arcana de l'aurora i a la meravella de la rosada que a la llum del matí llueix sobre els camps i els fa fecunds. Es delinea així, indissolublement vinculada a la realitat celestial, la figura del rei que ve realment de Déu, del Messies que porta la vida divina al poble i és mitjancer de santedat i de salvació. També aquí veiem que tot això no ho realitza la figura d'un rei davídic,

sinó el Senyor Jesucrist, que ve realment de Déu; Ell és la llum que porta la vida divina al món.

Amb aquesta imatge suggestiva i enigmàtica acaba la primera estrofa del Salm, a la qual segueix un altre oracle, que obre una nova perspectiva, en la línia d'una dimensió sacerdotal connectada amb la reialesa. El verset 4 diu: *«El Senyor no es desdiu del que jurà: “Ets sacerdot per sempre com ho fou Melquisedec”»*.

Melquisedec era el sacerdot rei de Salem que havia beneït Abram i havia ofert pa i vi després de la victoriosa campanya militar lliurada pel patriarca per a salvar Lot, el seu nebot, de les mans dels enemics que l'havien capturat (cf. Gn 14). En la figura de Melquisedec convergeixen poder reial i sacerdotal, i ara el Senyor els proclama en una declaració que promet eternitat: el

rei celebrat pel Salm serà sacerdot per sempre, mitjancer de la presència divina enmig del seu poble, a través de la benedicció que ve de Déu i que en l'acció litúrgica es troba amb la resposta de benedicció de l'home.

La Carta als hebreus fa referència explícita a aquest verset (cf. 5,5-6.10; 6,19-20) i en ell centra tot el capítol 7, en què elabora la reflexió sobre el sacerdoci de Crist. Jesús —així ho diu la Carta als hebreus a la llum del Salm 110 (109)— és el sacerdot definitiu i veritable, que porta a compliment els trets del sacerdoci de Melquisedec, fent-los perfectes.

Melquisedec, com diu la Carta als hebreus, no tenia «pare, ni mare, ni genealogia» (7,3a); per tant, no era sacerdot segons les regles dinàstiques del sacerdoci levític. Així doncs, «resta sacerdot per sempre» (7,3c), prefiguració de Crist, summe

sacerdot perfecte «no en virtut d'una llei de descendència humana sinó pel poder d'una vida indestructible» (7,16). En el Senyor Jesús, que va ressuscitar i va ascendir al cel, on està assegut a la dreta del Pare, es realitza la profecia del nostre Salm i el sacerdoti de Melquisedec arriba a compliment, perquè es fa absolut i etern, es converteix en una realitat que no coneix fi (cf. 7,24). I l'oferiment del pa i del vi, realitzat per Melquisedec en els temps d'Abram, troba la seva realització en el gest eucarístic de Jesús, que en el pa i en el vi s'ofereix a ell mateix i, vençuda la mort, condueix a la vida a tots els creients. Sacerdot perpetu, «sant i innocent, sense taca» (7,26), ell, com diu un cop més la Carta als hebreus, «té el poder de salvar definitivament els qui per ell s'acosten a Déu, ja que viu per sempre intercedint a favor d'ells» (7,25).

Després d'aquest oracle diví del verset 4, amb el seu jurament solemne, l'escena del Salm canvia i el poeta, adreçant-se directament al rei, proclama: «El Senyor és al teu costat» (v. 5a). Si en el versicle 1 qui s'asseia a la dreta de Déu, com a signe de summe prestigi i d'honor, era el rei, ara és el Senyor qui es col·loca a la dreta del sobirà per a protegir-lo amb l'escut en la batalla i salvar-lo de qualsevol perill. El rei és fora de perill, Déu n'és el defensor i junts combaten i vencen qualsevol mal.

Així els versets finals del Salm comencen amb la visió del sobirà triomfant que, amb el suport del Senyor, havent rebut d'ell poder i glòria (cf. v. 2), s'oposa als enemics dispersant els adversaris i jutjant les nacions. L'escena està dibuixada amb colors intensos, per a significar el dramatisme del combat i la plenitud de la victòria reial. El sobirà, protegit pel Senyor, venç qualsevol obstacle i

avança segur cap a la victòria. Ens diu: sí, en el món hi ha molt de mal, hi ha una batalla permanent entre el bé i el mal, i sembla que el mal és més fort. No, més fort és el Senyor, el nostre veritable rei i sacerdot Crist, perquè combat amb tota la força de Déu i, no obstant totes les coses que ens fan dubtar sobre el desenllaç positiu de la història, venç Crist i venç el bé, venç l'amor i no l'odi.

És aquí on s'insereix la imatge suggestiva amb què es conclou el nostre Salm, que també és una paraula enigmàtica: «*En plena campanya beus al torrent i després aixeques el cap*» (v. 7).

Enmig de la descripció de la lluita, es perfila la figura del rei que, en un moment de treva i de descans, beu d'un torrent d'aigua, trobant-hi força i nou vigor, per a poder reprendre el camí triomfant, amb el cap alt, com a signe de victòria definitiva. És obvi

que aquesta paraula tan enigmàtica era un desafiament per als Pares de l'Església per les interpretacions diverses que se'n podien fer. Així, per exemple, sant Agustí diu: aquest torrent és l'ésser humà, la humanitat, i Crist va beure d'aquest torrent fent-se home, i així, entrant en la humanitat de l'ésser humà, va aixecar el seu cap i ara és el cap del Cos místic, és el nostre cap, és el vencedor definitiu (cf. *Enarratio in Psalmum* CIX, 20: pl 36, 1462).

Benvolguts amics, seguint la línia interpretativa del Nou Testament, la tradició de l'Església ha tingut en gran consideració aquest Salm com un dels textos messiànics més significatius. I, de manera eminent, els Pares es van referir contínuament a ell en clau cristològica: el rei cantat pel salmista és, en definitiva, Crist, el Messies que instaura el regne de Déu i venç les potències del món; és el Verb engendrat pel Pare abans de

tota criatura, abans de l'aurora; el Fill encarnat, mort, ressuscitat i elevat als cels; el sacerdot etern que, en el misteri del pa i del vi, dóna la remissió dels pecats i la reconciliació amb Déu; el rei que aixeca el cap triomfant sobre la mort amb la seva resurrecció. Bastaria recordar un cop més un passatge també del comentari de sant Agustí a aquest Salm, on escriu: «Era necessari conèixer el Fill únic de Déu, que estava a punt de venir entre els homes, per assumir l'home i convertir-se en home a través de la naturalesa assumida: ell va morir, va ressuscitar, va pujar al cel, està assegut a la dreta del Pare i va realitzar entre les nacions tot allò que havia promès [...]. Tot això, per tant, havia de ser profetitzat, havia de ser anunciat, havia de ser indicat com destinat a esdevenir, perquè, en succeir d'improvís, no provoqués temor, sinó que més aviat fos acceptat amb fe. En l'àmbit

d'aquestes promeses s'insereix aquest Salm, el qual profetitza, en termes tan segurs com explícits, nostre Senyor i Salvador Jesucrist, i nosaltres no podem dubtar ni tan sols mínimament que en ell està realment anunciat el Crist» (cf. *Enarratio in Psalmum* CIX, 3: pl 35, 1447).

L'esdeveniment pasqual de Crist es converteix d'aquesta manera en la realitat a què ens convida a mirar el Salm: mirar Crist per comprendre el sentit de la reialesa veritable, per viure en el servei i en la donació d'un mateix, en un camí d'obediència i d'amor portat «fins a l'extrem» (cf. Jn 13,1 i 19,30). Pregant amb aquest Salm, per tant, demanem al Senyor poder caminar també nosaltres pels seus camins, en el seguiment de Crist, el rei Messies, disposats a pujar amb Ell a la muntanya de la creu per assolir amb Ell la glòria, i contemplar-lo assegut a la dreta del

Pare, rei victoriós i sacerdot misericordiós que dóna perdó i salvació a tots els homes. I també nosaltres, per gràcia de Déu convertits en «llinatge escollit, casa reial, comunitat sacerdotal, nació santa» (1Pe 2,9), podrem beure amb alegria a les fonts de la salvació (cf. Is 12,3) i proclamar a tot el món les meravelles d'aquell que ens «ha cridat de les tenebres a la seva llum admirable» (cf. 1Pe 2,9).

Benvolguts amics, en aquestes últimes catequesis he volgut presentar-vos alguns salms, pregàries precioses que trobem en la Bíblia i que reflecteixen les diverses situacions de la vida i els diferents estats d'ànim que podem tenir respecte Déu. Per això, vull renovar a tots la invitació a pregar amb els Salms, potser acostumant-se a utilitzar la litúrgia de les hores de l'Església, laudes al matí, vespres al captard, completes abans d'anar a

dormir. La nostra relació amb Déu es veurà enriquida en el camí quotidià vers Ell i realitzada amb més alegria i confiança. Gràcies.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/audiencia-
demanem-al-senyor-poder-caminar-
tambe-nosaltres-pels-seus-camins-
salm-110-109/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/audiencia-demanem-al-senyor-poder-caminar-tambe-nosaltres-pels-seus-camins-salm-110-109/) (17/08/2025)